

[Bladt.]

hjælpere under 18 år. Det drejer sig om den svageste part i tjenesteforholdet. Derfor mener jeg, at folketinget har et særligt ansvar og en særlig forpligtelse til at drage omsorg for, at de unge medhjælpere kommer til at nyde lovens beskyttelse i det omfang, det er nødvendigt.

Jeg skal ikke her ved førstebehandlingen gennemgå lovforslaget i enkeltheder, idet jeg mener, der er mange ting, som bedst egner sig til en drøftelse i det udvalg, som jeg senere agter at foreslå nedsat. Jeg skal derfor indskrænke mig til at omtale de væsentligste ændringer og hovedlinjerne i lovforslaget. Først vil jeg dog gerne stille et spørgsmål til den højtærede socialminister.

Det er i § 1 fastslået, at loven omfatter sådanne medhjælpere, der mod vederlag udfører landbrugsarbejde eller husligt arbejde, og som får kost og logi hos arbejdsgiveren som en del af vederlaget. Nu kan der godt tænkes de tilfælde, hvor en ung medhjælper bor hjemme, men hvor tjenesteforholdet i øvrigt er ganske det samme som for andre faste medhjælpere, og her er det jeg vil spørge: er en sådan medhjælper ikke omfattet af loven?

Ifølge lovforslagets § 3 skal der, hvis en af parterne forlanger det og fæstemålet indgås for et halvt år eller mere, oprettes skriftlig kontrakt med angivelse af løn- og arbejdsvilkår. Jeg er af den opfattelse, at pligten til oprettelse af skriftlig kontrakt burde være ufravigelig, sådan som det også er kommet til udtryk i flere kommissionsbetænkninger. Jeg kan ikke se, at dette skulle kunne genere nogen af parterne.

Bestemmelsen i den hidtil gældende lov om, at en husbond har ret til at tilbageholde 2 måneders løn indtil tjenesteforholdets ophør, bortfalder med dette lovforslag. Denne bestemmelse er også ganske urimelig og en åbenlys diskriminering af medhjælperne som lønarbejdere, også ud fra den betragtning at reglen giver arbejdsgiveren dispositionsret over penge, som tilhører medhjælperen, penge, som arbejdsgiveren kan hæve renter af. Jeg udtaler derfor min tilfredshed med den foreslåede ændring.

Hvad angår bestemmelserne i §§ 8 og 9 vedrørende indretningen af medhjælperens værelse, erkender jeg, at der i forhold til

gældende lov er en del forbedringer, bl. a. at værelser, der tages i brug efter denne lovs ikrafttræden, kun må bebos af 1 medhjælper. I øvrigt mener jeg, at der kan være anledning til i udvalget at se nærmere på en del af de anførte bestemmelser.

Efter lovforslaget vil det blive arbejds-tilsynet, som får til opgave at føre tilsyn med, at de lovfæstede bestemmelser overholdes. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget har man af administrative grunde ikke ment at kunne indføre systematisk tilsyn, men tilsynet skal i almindelighed træde i virksomhed, når en af parterne gør anmeldelse. Dette beklager jeg, for vi ved jo af erfaring, at det slet ikke er morsomt for en medhjælper at klage, selv om dette kan være nok så berettiget, og at det godt kan få ubehagelige konsekvenser for en sådan medhjælper.

I bestemmelserne om medhjælperens ferie er det fastslået, at medhjælperen foruden den kontante løn også skal have udbetalt kostpenge. Dette finder jeg helt i sin orden, idet det naturligvis må være meningen, at medhjælperen skal kunne holde ferie på samme måde som andre lønarbejdere. I denne forbindelse forekommer det mig også at være et spørgsmål om medhjælperens kostpenge på søn- og helligdage, som dog også er fridage, som medhjælperen har til sin egen disposition, og hvor han ikke skulle være bundet til arbejdsstedet. Det skulle glæde mig, om vi i udvalget kunne finde frem til en eller anden kompensation for kosten på disse fridage.

Jeg vil også udtale min tilfredshed med, at medhjælperen over 18 år efter lovforslaget kan få udbetalt løn for tiden under indkaldelse til eftertjeneste ved militæret, forudsat at tjenesteforholdet genoptages efter hjemsendelsen. Der er hermed skabt en ligestilling med andre fastansatte i offentlig og privat tjeneste.

Som nævnt skal jeg ikke her komme nærmere ind på enkeltheder. Jeg erkender, at lovforslaget er udtryk for værdifulde fremskridt; på den anden side mener jeg dog, at der på en række punkter endnu er for megen lighed med den gældende lov. Jeg håber, det må blive muligt i det kommende udvalg at forbedre lovforslaget, så at medhjælperne i højere grad end hidtil får den